

NÁZEV MATERIÁLU	Připomínky Svazu průmyslu a dopravy České republiky ke Strategickému rámci cirkulární ekonomiky České republiky 2040
Č. J.	64/2021
DATUM ZPRACOVÁNÍ	14. září 2021
KONTAKTNÍ OSOBA	Dagmar Endrlová
TELEFON	225 279 603
E-MAIL	dendrlova@spcr.cz

OBECNÉ PŘIPOMÍNKY

1. K materiálu obecně:

Materiál vychází z odhadů a nepřesných statistických dat. Například na str. 79 tab. 10 je přehledně uvedeno, jak je ze strany MŽP předkládáno do Eurostatu „Produkce a nakládání s komunálními odpady v ČR“. Data uváděná za energetické využívání a skládkování KO jsou reálná a vychází z evidence odpadů jednotlivých provozovatelů, ale data o materiálovém využívání KO však neodpovídají skutečnému materiálovému využití těchto odpadů, ale množství, které bylo v rámci separace odpadů v jednotlivých obcích shromážděno do barevných kontejnerů (tento výklad umožňuje legislativa EU, ale nezakládá se na pravdě, neboť většina těchto odpadů končí jako odpady kat. č. 19 12 12 opět na skládkách v lepším případě v ZEVO a vypadávají ze statistik nakládání s KO, neboť tento odpad se stal odpadem ze zařízení a tudíž nemá předčíslení komunálního odpadu). Zcela mimo realitu jsou data o produkci potravinových odpadů, která se dlouhodobě odhadují v rámci statistik OSN, EU aj. a protože chybí celosvětové reálné informace o této produkci, tak se neuvěřitelným způsobem tyto odhady zneužívají a dochází k obecnému zastrašování neznalého občana - obyvatelstva s touto problematikou. Mezi potravinové odpady jsou zahrnuty shnilé nebo plísňí napadené potencionální potraviny, které jsou zdrojem šíření virů, bakterií a které se potravinou nikdy nestaly, neboť nestačily dozrát, dále např. skořápky od vajíček, kosti z kuchyňsky zpracovaných masových výrobků, zbytky potravin v obalech jsou brány včetně těchto obalů, slupky ze zpracování potravin všeho druhu apod., které v rámci malých společenství nevznikaly nebo pro svou malou produkci mohly být užitečně využity, případně se o ně příroda sama postarala. V rámci stěhování národů a kumulace obyvatelstva do měst, již tato praxe není reálná. Odhadované produkce takovýchto odpadů dosahuje dle OSN až 3 miliard tun/rok celosvětově; v rámci EU jsou odhady na úrovni 178 kg/obyvatel/rok a v tomto materiálu 80kg/obyvatel ČR/rok. Ve skutečnosti však občan ani obec nemá možnost, jak ovlivnit tuto většinovou produkci potravinových odpadů v rámci prvovýroby či zpracování potravin v průmyslu.

Tato připomínka je zásadní.

2. K materiálu obecně:

Potenciál k decentralizaci výroby elektřiny a dekarbonizaci energetiky má sektor teplárenství, zajišťující stabilní a bezpečnou výrobu energií. Navíc přispívá ke stabilizaci elektrizačních přenosových soustav a již dnes

je efektivně využíváno k akumulaci energií. Jedná se o sdílení místní energetické infrastruktury s možností dalšího zlepšování životního prostředí. V případě rozpadu účinných soustav zásobování teplem se zapomíná také na faktickou nedostupnost bezemisních technologií či technologií využívajících obnovitelné zdroje energie pro stabilní decentralizovanou výrobu tepla či chladu v domácnostech či průmyslu bez ohledu na počasí. Ještě větší problém je to v centrech měst či hustě osídlených aglomeracích. V této souvislosti se v materiálu neuvádí tato hrozba destabilizace místních elektrizačních soustav zejména v centrech měst.

Tato připomínka je zásadní.

3. K materiálu obecně:

Požadujeme v celém dokumentu vypustit opatření týkající se zavedení poplatku za spalování odpadů (např. v bodu 29. str. 9 a v bodu 4 na str. 134). Není prokázáno, že by vyšší zpoplatnění spalování odpadů mohlo přispět ke zvýšení recyklace. Navíc pro recyklaci je naprosto klíčové primární třídění odpadů u jejich zdroje. Odpady, které jsou tímto způsobem vytříděny, se již do energetického využití nemohou dostat (s výjimkou případných výmětů z jejich zpracování) a v tomto smyslu existuje jasná administrativní hranice, která zabraňuje spalování recyklovatelného odpadu. Nelze tedy očekávat, že by zpoplatnění spalování odpadu mohlo jakkoliv přispět ke zvýšení recyklace. Od zavedení poplatku za spalování odpadu v ČR lze očekávat jediný efekt, a sice převoz odpadu ke spalení do zahraničí, kde takový nesmyslný poplatek vybírán nebude.

Tato připomínka je zásadní.

4. K materiálu obecně:

Dokument by měl jasně uvést, že třídění SKO u zdrojů (domácnosti a právnické osoby) má zásadní význam pro recyklaci a je dle našeho názoru v ČR na vysoké úrovni. Samozřejmě lze zlepšovat, nicméně průmyslové dotřídování výsledných odpadů (zejména SKO) nemůže k recyklaci významně přispět (díky stávající dobré situaci v této oblasti v průmyslových firmách).

Tato připomínka je zásadní.

5. K materiálu obecně:

Dokument se vůbec nezabývá kapacitou skládek v ČR a zákazem importu materiálů (vč. výrobků) či odpadů využívaných například při technické rekultivace skládek či rekultivacích. Je třeba v rámci dokumentu doplnit.

Tato připomínka je zásadní.

6. K materiálu obecně:

V dokumentu není uveden energetický potenciál kalů z ČOV, které jsou z hlediska cirkulární ekonomiky významným materiálem.

Tato připomínka je zásadní.

7. K materiálu obecně:

V materiálu chybí celkové bilance spotřeb a naproti tomu dostupných zdrojů. Tato kalkulace je důležitá pro koordinaci využití potenciálu jednotlivých materiálových či energetických zdrojů v konkrétních oborech, resp. koncových zařízeních. Např. „bioodpady“ jsou v různých oficiálních koncepcích považovány za zdroj pro mnoho různých oborů hospodářství (např. dopravu – viz bod 22. str. 118, průmysl, energetiku, zemědělství atd.). Ve výsledku však zjišťujeme, že tolik zdrojů k pokrytí potřeb těchto oborů není k dispozici.

Tato připomínka je zásadní.

8. K materiálu obecně:

V rámci materiálu je třeba uvádět v případě materiálového využívání odpadů i míru skutečného využití vytríděných odpadů v recyklaci ve výrobních kapacitách na území ČR tak, aby byly zajištěny principy oběhového hospodářství.

Tato připomínka je zásadní.

9. K materiálu obecně:

Dokument prakticky opomíjí energetické využívání odpadů (EVO), které však je nedílnou součástí oběhového balíčku EU a explicitně na něj pamatují i stanovené evropské a národní cíle cirkulární ekonomiky. EVO chybí i v klasickém znázornění oběhového hospodářství (např. str. 34). V současné době přitom není v České republice dostatek kapacit na EVO k dosažení těchto cílů a bez podpory výstavby, provozu vč. logistických systémů a stability související legislativy se tento stav nezmění. Při EVO je také nutné zdůraznit a vyžadovat potřebnou účinnost takových zdrojů dle legislativy EU, resp. národní legislativy. Také zcela chybí zmínka o evropské legislativě na ochranu ovzduší BREF/BAT pro spalování odpadu.

Tato připomínka je zásadní.

10. K materiálu obecně:

Materiál nezohledňuje skutečnost, že velká část komunálních odpadů je organického původu a každá organická látka degraduje s časem, UV nebo IČ zářením, změnami teplot a počtem recyklačních cyklů, a tudíž maximální mechanická materiálová recyklace těchto organických materiálů se stává odsouváním problému nakládání s těmito druhy odpadů do dalších let a tyto se stanou nakonec v mnohem horší kvalitě stejně odpadem. Toto tvrzení neplatí pro anorganické odpady jako je sklo, kovy aj., které jsou velmi dobře mechanicky materiálově recyklovatelné bez minimálních negativních vlivů na kvalitu recyklovaných výrobků, i když i tyto jsou využívány „jen“ jako částečná přísada pro novou výrobu.

Tato připomínka je zásadní.

KONKRÉTNÍ PŘIPOMÍNKY

11. K části Shrnutí, str. 9, bod 29

Požadujeme na str. 9 bodu 29 (zmíněno už v obecné připomínce) vypustit text: „Doplnění poplatku ze skládkování odpadů o poplatek ze spalování odpadu ve střednědobém až dlouhodobém horizontu, aby se

zabránilo tomu, že bude docházet spíše ke spalování odpadu ukládaného na skládky než k jeho recyklaci.“, ve kterých je navrhováno zavedení poplatku za energetické využívání odpadů.

Odůvodnění:

V materiálu je na mnohých místech zdůrazňováno (podrobně viz níže), že energetické využívání odpadů je do budoucna cestou pro snížení spotřeby energií a fosilních paliv. Že energeticky využíváno je v ČR velmi malé množství odpadů, přičemž jeho využití pomůže posílit energetickou bezpečnost ČR nebo že zvyšování energetického využívání odpadů je v souladu s cíli kroků v odpadovém hospodářství. V tomto kontextu proklamace budoucího daňového zatížení tohoto způsobu nakládání s odpady poskytuje potenciálním investorům velmi nepříznivé signály. Pokud stát na jedné straně vytváří rámec pro investice do této technologie, nemůže tímž dokumentem neurčitě předpokládat, že ji zatíží daní a případné investice tím vystaví nejistotě. Pokud jde o obavu nadkapacit zařízení na energetické využívání odpadů, která by následně vytvářela tlak na vyvážení odpadových toků z hierarchicky vyšších způsobů nakládání s odpady, je možné ji eliminovat jinými nedaňovými regulačními nástroji.

str. 60/bod 171: Do budoucna musí Česko **podstatně snížit spotřebu energií a fosilních paliv**. Klíčové jsou zvyšování energetické účinnosti a **další cesty, jako je** např. vyšší podíl energie z obnovitelných nebo jaderných zdrojů, **energetické využití odpadů** a mnoho dalších.[1] Mělo by být podporováno využití vysoce účinné kombinované výroby tepla.

str. 79/bod 291: **Cílem kroků** v odpadovém hospodářství musí být razantnější snižování podílu skládkování na celkové produkci komunálních odpadů a současně **zvyšování** jejich materiálového a rovněž **energetického využití**, a to v souladu s principy oběhového hospodářství a s potřebou naplnění evropských cílů oběhového hospodářství.

Tato připomínka je zásadní.

12. K části Shrnutí, str. 9, bod 29

Příliš obecný a tedy nepřesný a zavádějící je i na str. 9, bod 29 uvedený obecný termín „spalování“ (... že bude docházet spíše ke spalování odpadu ukládaného na skládky než k jeho recyklaci.), neboť i společensky žádoucí energetické využívání KO je v podstatě spalování. **Tedy zde zcela zásadně nesouhlasíme s takto odůvodněným zpoplatněním energetického využívání KO jako způsobu vysoce efektivního způsobu využití materiálově jinak nevyužitelných odpadů, jejichž vzniku reálně nelze zamezit. Pokud by nedošlo k jejich energetickému využití, musela by tato energie býti vyrobena jiným způsobem a třeba i z primárních a neobnovitelných surovin.** Dále je nezbytné upozornit i na to, že v ZEVO (= zařízení pro energetické využívání odpadu) je dosahováno vysoké energetické účinnosti cca 85 % na rozdíl od monovýroby v některých elektrárnách.

Odůvodnění:

Viz připomínka.

Tato připomínka je zásadní.

13.K části Shrnutí, str. 52, bod 114

Bod č. 114 popisuje bariéry recyklace plastů. Požadujeme doplnění, že tyto bariéry se vztahují pouze na mechanickou (materiálovou) recyklaci, avšak při použití chemické (materiálové) recyklace tyto bariéry recyklace plastů odpadají.

Odůvodnění:

Vzhledem k tomu, že při chemické (materiálové) recyklaci dochází k rozkladu vstupní suroviny na anorganickou a organickou část, kdy organická část je de facto zbavena primárních nečistot a nebezpečných příměsí a je použitelná ve velmi dobré environmentální čistotě na bázi primárních uhlovodíků, je zaručena využitelnost transformovaných plastů ve vysoké čistotě i pro potřeby využití plastů se zvláštními požadavky na bezpečnost.

Tato připomínka je zásadní.

14. Ke kapitole 6.3 Průmysl, suroviny, stavebnictví a energetika, str. 62

V bodě 181 požadujeme nahradit rok 2035 rokem 2030.

„V ČR je energeticky využíváno velmi malé množství komunálních odpadů (12 % z celkové produkce komunálních odpadů). Průměr EU je přes 29 % (za rok 2019). Podíl energeticky využitých odpadů by měl dosáhnout evropského průměru do roku ~~2035~~ **2030**. To neohrozí recyklační cíle pro komunální odpad, které musí ČR splnit, a zároveň pomůže posílit energetickou bezpečnost ČR. Předpokladem pro energetické využívání komunálních odpadů je dosažení vysokého stupně energetické účinnosti dle příslušných právních předpisů.“

Odůvodnění:

V zákonu o odpadech je uveden zákaz skládkování využitelného odpadu do roku 2030. Podíl energeticky využitých komunálních odpadů by tudíž měl v ČR dosáhnout průměru EU již v roce 2030 a nikoliv až v roce 2035.

Tato připomínka je zásadní.

15. Ke kapitole Prioritní oblast 1 – Produkty a design, str. 114

Požadujeme vypustit vyznačené slovo OEEZ v Prioritní oblasti 1 – Produkty a design, v opatření 9.

„Zlepšit efektivitu fungování systémů EPR pro jednotlivé výrobky s ukončenou životností. Zajistit účinné provádění a vynucování povinností zpětného odběru ~~OEEZ~~ v rámci režimů EPR.“

Jsme toho názoru, že by mělo být zajištěno provádění a vynucování zpětného odběru ve všech sektorech krytých EPR (pneumatiky, BaA, vozidla, obaly), nikoliv pouze v sektoru elektrozařízení. Pro takovou limitaci nevidíme důvod a máme za to, že taková limitace není ani záměrem, spíše potřebou doladit text v dokumentu.

Odůvodnění:

Viz text připomínky.

Tato připomínka je zásadní.

16. Ke kapitole Prioritní oblast 2 – Průmysl, suroviny, stavebnictví a energetika a ke kapitole Prioritní oblast 5 – Odpadové hospodářství.

Požadujeme do materiálu doplnit v kapitolách Prioritní oblasti 2 – Průmysl, suroviny, stavebnictví a energetika (bod 9.2), tak v Prioritní oblasti 5 – Odpadové hospodářství (bod 9.5) **opatření v podobě podpory energetického využívání odpadů**, a naopak v bodě 9.5 **vypustit bod 27**. „Vyhodnotit možnosti adopady budoucího zavedení poplatku za spalování vybraných druhů odpadů jako nástroje na podporu recyklace“.

Odůvodnění:

Materiál na mnohých místech (viz též předchozí připomínka) konstatuje, že energetické využívání nerecyklovatelných a nevyužitelných odpadů je nedílnou a podpůrnou součástí cirkulární ekonomiky, protože přináší mnohé benefity v podobě snížení energetické závislosti či snížení spotřeby fosilních paliv. Proto je legitimním požadavkem, aby byla podpora energetického využívání odpadů jako taková vymezena rovněž v podobě opatření v prioritních oblastech 2 a 5. Naopak z důvodů uvedených v připomínce uvedené výše považujeme za žádoucí vypustit bod, kterým je předjíráno zavedení poplatku za energetické využívání odpadu, byť se jedná o technologii preferovanou, která má své místo v cirkulární ekonomice.

Tato připomínka je zásadní.

17. Ke kapitole 9.5, Prioritní oblast 5 – Odpadové hospodářství, str. 123

Do cílů 9.5 Prioritní oblast 5 požadujeme doplnit v části Zásady nový bod: „ČR disponuje dostatečnou kapacitou zařízení na energetické využívání odpadů (ZEVO)“.

Odůvodnění:

Tento cíl by měl navazovat na schválený legislativní rámec odpadové legislativy.

Tato připomínka je zásadní.

18. Ke kapitole 9.5, Prioritní oblast 5 – Odpadové hospodářství, str. 123

V opatřeních požadujeme doplnit podporu rozvoje EVO vč. související logistiky.

Dále zde chybí opatření postupného snižování kapacit skládek výhřevných odpadů (zejména SKO), zákaz importu odpadů a materiálů pro technické zabezpečení/rekultivaci skládek ze zahraničí.

Odůvodnění:

Tato opatření by měla navazovat na schválený legislativní rámec odpadové legislativy a pomoci naplnit cíle cirkulární ekonomiky.

Tato připomínka je zásadní.

19. Ke kapitole 9.5 Prioritní oblast 5 – Odpadové hospodářství

Oceňujeme, že bod č. 17 zmiňuje potřebu rozvíjení inovativní metody recyklace a jmenuje chemickou recyklaci. Požadujeme však upřesnit text závorky, kde je uvedeno „(například chemická recyklace, solvolýza a další)“ na text (například chemická recyklace, **tedy plazmové zplyňování, pyrolýza, solvolýza** a další).

Odůvodnění:

Text uvedený ve strategii působí, jako kdyby solvolýza byla alternativou k chemické recyklaci, což není pravda, je jednou z mnoha možností chemické recyklace a zároveň chybí další 2 zásadní technologie chemické recyklace, které jsou součástí nového zákona o odpadech.

Tato připomínka je zásadní.

20. Ke kapitole 10.7 Indikátory, str. 142, Tabulka 11: Návrh základních indikátorů pro Strategický rámec

Požadujeme doplnit následující indikátory:

- míra energetického využívání odpadů (EVO)
- množství odpadů uložených na skládkách
- množství odpadů a materiálů/výrobků importovaných ze zahraničí do ČR k technickému zabezpečení skládek či rekultivace

Odůvodnění:

Tyto indikátory jsou klíčové k vyhodnocení efektivity oběhového hospodářství v rámci ČR.

Tato připomínka je zásadní.